

Sygnatura akt IV Ka 75/17 Legnica, dnia 16 marca 2017 r.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy w Legnicy IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Lech Mużyło

Protokolant: st. sekr. Magdalena Danek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Mariusza Zielińskiego

po rozpoznaniu dnia 16 marca 2017 r.

sprawy K. R. ((...)) urodz. (...) w L. syna B. i B. z domu T. oskarżonego o przestępstwo z art. 177 § 1 kk w zw. z art. 178 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w G.

od wyroku Sądu Rejonowego w Głogowie

z dnia 8 grudnia 2016 r. sygn. akt II K 952/16

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. kosztami procesu za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Głogowie wyrokiem z dnia 8 grudnia 2016 r w sprawie sygn. akt II K 952/16 oskarżonego K. R. uznał za winnego czynu z art. 177 § 1 kk w zw. z art. 178 § 1 kk i wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności; na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 70 § 2 kk wykonanie kary zawiesił na okres próby 3 lat; na podstawie art. 73 § 2 kk oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego; na podstawie art. 42 § 2 kk w zw. z art. 43 § 1 kk orzekł środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat; na podstawie art. 63 § 4 kk na poczet orzeczonego zakazu zaliczył okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 21.06.2016 r do dnia 9.12.2016 r; na podstawie art. 47 § 3 i 4 kk orzekł nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego D. O. w kwocie 1000 zł; zasądził koszty postępowania w kwocie 169,55 zł i wymierzył opłatę w kwocie 180 zł.

Z wyrokiem tym nie zgodził się prokurator zaskarżając go apelacją, która zarzucała obrazę prawa materialnego art. 43 a § 2 kk poprzez jego niezastosowanie i wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zobowiązanie oskarżonego do zapłaty świadczenia pieniężnego wymienionego w art. 39 pkt 7 kk na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 5000 zł na podstawie art. 43 a § 2 kk.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora jest bezzasadna.

Odnosząc się do jej treści na wstępie należy poczynić kilka uwag natury ogólnej, które dotyczą teoretycznie różnych możliwości dokonywania prawno-karnej oceny zachowania polegającego na prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości i spowodowania wypadku komunikacyjnego ze skutkiem określonym w treści art. 177 § 1 lub § 2 kk. W tym zakresie zarówno w praktyce jak i doktrynie występuje kilka nurtów, które sprowadzają się do następujących koncepcji.

Pierwsza z nich zakłada, że zachowanie sprawcy prowadzącego w stanie nietrzeźwości pojazd mechaniczny, który następnie powoduje wypadek komunikacyjny stanowi dwa odrębne pozostające w zbiegu realnym czyny zabronione. Jeden określony w treści art. 178 a § 1 kk, drugi z art. 177 kk w zw. z art. 178 kk. W takiej sytuacji za każdy z tych czynów należy wymierzyć kary jednostkowe, a następnie połączyć je i wymierzyć karę łączną (tak post. SN z 28 marca 2002 r I KZP 4/02 OSN KW 2002/5-6/37, post. SN z 2 sierpnia 2006 r, III KK 73/06, A. Herzog – Niektóre problemy kwalifikacji prawnej przestępstw p-ko bezpieczeństwu w komunikacji Prok. i Prawo 2002. nr-2, str. 156-158).

Druga koncepcja zakłada, że prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości, którego skutkiem jest spowodowanie wypadku komunikacyjnego stanowi jeden czyn, do którego mają zastosowanie znamiona zawarte w kilku przepisach ustawy karnej (zbieg przepisów z art. 11 § 2 kk). Przy czym przyjmuje się, że zakwalifikowanie zachowania sprawcy z jednego ze zbiegających się przepisów (w tym przypadku art. 177 kk i 178 kk) czyni zbędnym, z punktu widzenia oddania całej zawartości kryminalnej kwalifikowanie z drugiego przepisu (art. 178 a § 1kk). Podstawa zaś takiej eliminacji jest wówczas reguła konsumpcji, która nakazuje wyeliminować z kwalifikacji prawnej czyn o teoretycznie mniejszej szkodliwości społecznej, który był jakby środkiem do realizacji czynu głównego. (Tak m.in. A. Zoll red. KK – Komentarz, część ogólna T-I, wyd. II, str. 188.

Trzecia koncepcja (jak się wydaje obecnie najszerzej aprobowana) wyraża się w zastosowaniu do sprawcy takich czynów reguły redukcji oceny prawnej jego zachowania, która polega na przyjęciu, że czyn z art. 178 a § 1 kk ma charakter współukarane go czynu uprzedniego. Następuje więc jego eliminacja z kwalifikacji prawnej z powodu niecelowości ukarania. Ustawodawca bowiem zaostriżył odpowiedzialność karną za spowodowanie wypadku komunikacyjnego w stanie nietrzeźwości, co powoduje, że stosowanie dodatkowej sankcji za samo prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości pozostaje zbędne (por. K. Szmidt – Zbieg przestępstw prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości z niektórymi typami wykroczeń – Prok. i Prawo, 2002, nr 11, str. 22, A. Michalska – Warias – Modyfikacja przepisów kk w zakresie przestępstw drogowych – Nowe prawo karne po zmianach, red. E. Skrętowicz i T. Bojarski, Lublin 2002, str.39, A. Marek KK – Komentarz, wyd. IV Lex 2007, A. Marek, P. Gensikowski Konstrukcja czynów współukaranych Prok. i Prawo 2004, nr 10, str. 11-12 Post. SN z 29.05.2008 V KK 91/08).

Przypomnieć należy, że redukcja ocen prawno-karnych z zastosowaniem konstrukcji czynu współukarane go ma miejsce wówczas gdy przedmiotem ocen są co najmniej dwa czyny w znaczeniu naturalnym (zbieg przestępstw), integralnie ze sobą powiązane, przy czym porównanie stopnia społecznej szkodliwości wskazuje, iż skazanie za czyn którego stopień społecznej szkodliwości jest wyraźnie wyższy czyni zbyt ciężkim karanie za drugi z tych czynów (por. uchwała SN z 26 czerwca 1964 r, VI Ko 57/63 OSN KW 1964/10/142, post. SN z 25 lutego 2002 I KZP 1/02 OSN KW 2002/5-6/35). Przenosząc to wszystko na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, iż przypisany oskarż onemu czyn został zakwalifikowany jako przestępstwo z art. 177 § 1 kk w zw. z art. 178 § 1 kk. I wprawdzie Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżone go wyroku pominął kwestie szczegółowego omówienia przyjętej wobec oskarżone go oceny prawnej, tym niemniej można zasadnie zakładać, iż w tym przypadku podzielił koncepcję w myśl, której prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości było czynem uprzednim współukarane m w relacji do czynu z art. 177 § 1 kk i art. 178 § 1 kk. Tak też jak wynika z treści apelacji rozumie to skarżący prokurator.

Jeżeli więc w niniejszym przypadku zastosowano wobec oskarżone go zasadę redukcji ocen prawnych uznając, że prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości było czynem uprzednim współukarane m, to dalszym następstwem tej koncepcji w świetle tego co przytoczono wyżej jest przyjęcie swoistej fikcji prawnej, która prowadzi do wniosku, że oskarżony dopuścił się jedynie przestępstwa z art. 177 § 1 kk w zw. z art. 178 § 1 kk, a zatem wynikające tylko z tego czynu konsekwencje prawno karne może ponosić.

Jakakolwiek przeciwna interpretacja wiązałaby się z naruszeniem zasady nullum crimen sine lege – zgodnie z którą sprawca może ponosić konsekwencje prawne jedynie za czyn, który formalnie mu przypisano i który stanowił podstawę prawną jego skazania.

Skoro zatem zachowanie oskarżone go zakwalifikowano z art. 177§ 1 kk i art. 178 kk, to nie ma podstaw do orzeczenia wobec niego świadczenia wynikające go z treści art. 43 a § 2 kk. Przepis ten zawiera enumeratywnie wskazane

przestępstwa, za które orzeka się świadczenie pieniężne, a czyn z art. 177 kk nie jest tam wymieniony. Wszystko to więc sprawia, że podniesiony w apelacji zarzut na uwzględnienie nie zasługiwał.

O kosztach za postępowanie odwoławcze orzeczono w oparciu o treść art. 636 § 1 kpk.